

ДОРОГОВКАЗИ

сформовані в результаті дебатів в регіонах щодо
розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію "Україна-ЄС"
(стандарти для продукції, фітосанітарне благополуччя, запровадження інновацій)

Дебати були проведені в шести обласних містах України в рамках реалізації проекту «Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію», який виконував ГО «Аналітичний центр Аграрного союзу» за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» та під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС.

Київ – 2018

Шановний читачу,

Маємо нагоду представити вам результати реалізації проекту "Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію "Україна-ЄС", який протягом березня – жовтня 2018 року виконувала ГО "Аналітичний центр Аграрного союзу України".

Метою дебатів було осмислення змісту Глав 17, 3, 4, 9 Угоди про асоціацію лідерами місцевого самоврядування, аграрною спільнотою та виробниками продуктів харчування і усвідомлення завдань щодо дотримання стандартів, забезпечення фітосанітарного благополуччя, економічних та правових механізмів запровадження інновацій, які кожен з них має виконувати для того, щоб євроінтеграція була переведена в практичну площину, а відтак стала успішною і дієвою.

В ході дебатів експерти показали взаємозв'язок між відповідними розділами Угоди про асоціацію, спонукали учасників до творчого переосмислення свого місця в царині євроінтеграційних процесів. Кожен мав змогу висловити своє бачення, сумніви, пропозиції.

Сподіваємося, що в результаті народилася істина.

Сформовані в результаті дебатів дороговкази щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію "Україна-ЄС" в частині подолання технічних бар'єрів, санітарних і фітосанітарних заходів, інтелектуальної власності презентує команда проекту:

**Юлія
Алексеева,**
керівник
проекту

**Лариса
Старікова,**
керівник
ГО "Аналітичний
центр АСУ"

**Тетяна
Тимошенко,**
експерт з питань
технічного
регулювання

**Юлія
Слива,**
експерт з питань
санітарного та
фітосанітарного захисту

**Артур
Лі,**
експерт з питань
інтелектуальної
власності

Хто має виконувати угоду про асоціацію?

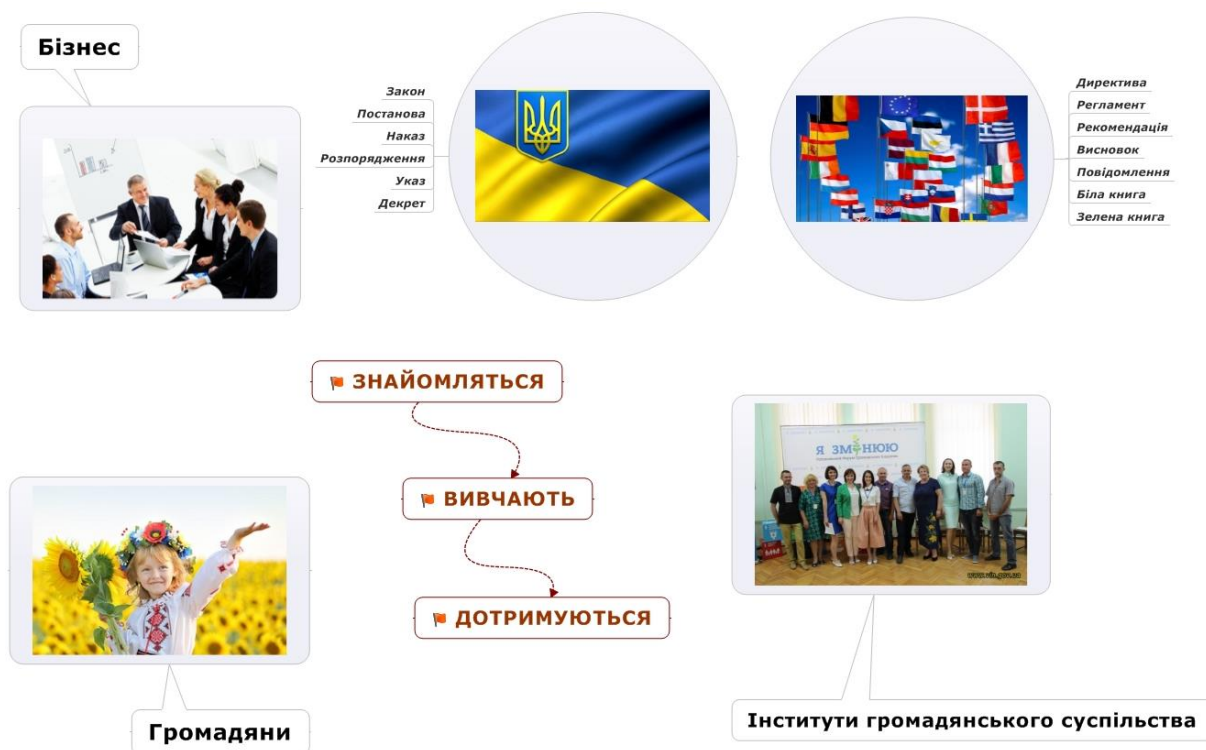
- Завдання з наближення національної політики і законодавства виконують органи державної влади у відповідності до планів імплементації Угоди про асоціацію
- За виконанням євроінтеграційних планів Урядом слідкує **Платформа громадянського суспільства**, до якої входять інститути громадянського суспільства які також робить свій внесок у виконання Угоди про асоціацію
- За дотриманням сталого розвитку в процесі євроінтеграції і відкриття ринків слідкує **Дорадча група сталого розвитку**
- Верства і інститути громадянського суспільства мають слідувати політиці євроінтеграції і дотримуватися норм законодавства України
- Для прискорення виконання завдань виходу на європейські ринки і інших завдань євроінтеграції виробники можуть орієнтуватися безпосередньо на європейське законодавство (у тому разі, коли воно не вступає у протиріччя з законодавством України)

Що робить держава?

- Органи державної виконавчої влади – Президент України, Кабінет Міністрів України формують національну політику у відповідності до європейських політик і практик
- Верховна Рада України формує національне законодавство у відповідності до національних політик та євроінтеграційних зобов'язань України
- Центральні органи виконавчої влади, обласні держадміністрації реалізують політику, сформовану вищими органами виконавчої влади шляхом ухвалення законодавчо-нормативних актів, гармонізованих з нормативними документами ЄС
- Посадові особи органи державної влади беруть участь в роботі органів ЄС та органів, створених на виконання Угоди про асоціацію (відповідно до своєї компетенції)
- Держава використовує ресурси Державного бюджету України для виконання завдань з реалізації гармонізованої національної політики та євроінтеграційних зобов'язань України (у тому числі кошти державних запозичень)

Що робить суспільство?

- Навіть у разі повної і остаточної гармонізації національного законодавства цілі євроінтеграції не зможуть бути досягнутими, якщо в євроінтеграційний процес не включяться всі верства суспільства
- Бізнес має знайомитися з відповідними Білими та Зеленими книгами, директивами ЄС для того, щоб вірно обрати шляхи свого стратегічного розвитку, а також з регламентами ЄС для того, щоб успішно оперувати на європейських ринках вже сьогодні
- Інститути громадянського суспільства мають знайомитися з європейськими політиками і практиками для того, щоб вести професійний діалог з владою і поширювати знання у суспільстві
- Громадяни України мають бути свідомими своїх громадянських прав, знати яким чином і через які інститути вони реалізуються в країнах ЄС, вимагати від органів влади, вітчизняного бізнесу, інститутів громадянського суспільства створення належних умов для реалізації своїх економічних і соціальних прав

Технічні бар'єри: що це?

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ

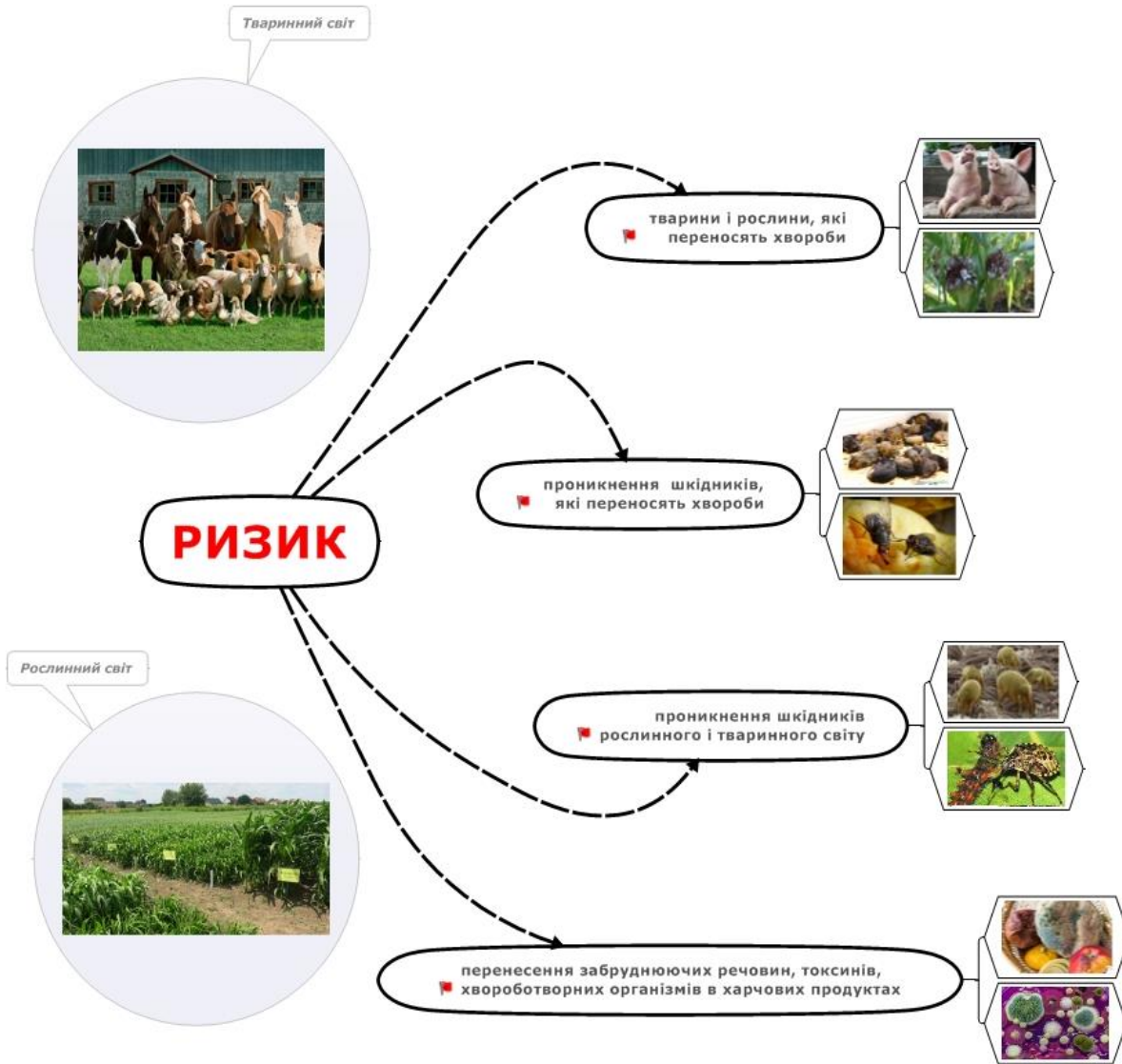
СТАНДАРТ

ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ

- Технічні бар'єри в міжнародній торгівлі – це невідповідність національних технічних нормативів (технічних регламентів), стандартів та процедур контролю за дотриманням нормативів та стандартів, яка перешкоджає вільній міжнародній торгівлі
- Технічний регламент – це національний документ, що встановлює **обов'язкові до виконання** характеристики товару чи пов'язаного з ним процесу та методу виробництва, включно з процедурами управління виробництвом, вимогами щодо термінології, позначення, пакування, маркування, етикетування
- Стандарт – це документ, затверджений компетентним органом, який містить правила, настанови чи характеристики стосовно товарів чи пов'язаних з ними процесів і методів виробництва, **дотримання яких не є обов'язковим**
- Оцінка відповідності – це будь-яка пряма або опосередкована процедура, яка застосовується з метою визначення дотримання вимог технічних регламентів або стандартів

Санітарні & Фітосанітарні заходи: що це?

- Санітарні та фітосанітарні заходи – це вимоги до здоров'я представників рослинного та тваринного світу, а також продукції з них, які застосовуються при перетині кордонів
- Санітарні та фітосанітарні заходи включають:
 - > національну законодавчо-нормативну базу і нормативну базу неурядових компетентних інститутів і організацій
 - > методи оброблення і виробництва, процедури здійснення випробувань, інспектування, сертифікації і схвалення
 - > карантинні режими разом з вимогами щодо перевезення і утримання рослин та тварин, включаючи матеріали, необхідні при транспортуванні
 - > положення про статистичні методи, процедури вибіркового контролю, методи оцінки ризиків
 - > вимоги до пакування та маркування, які стосуються безпеки харчових продуктів

Інтелектуальна власність: як це працює?

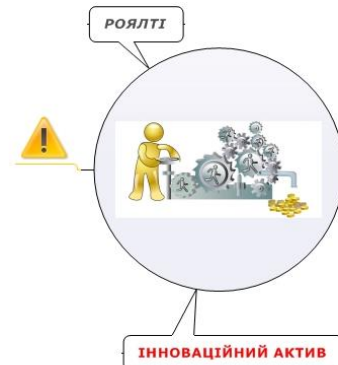
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

створення і
комерційне
використання
інноваційних
продуктів та
продуктів творчої
діяльності

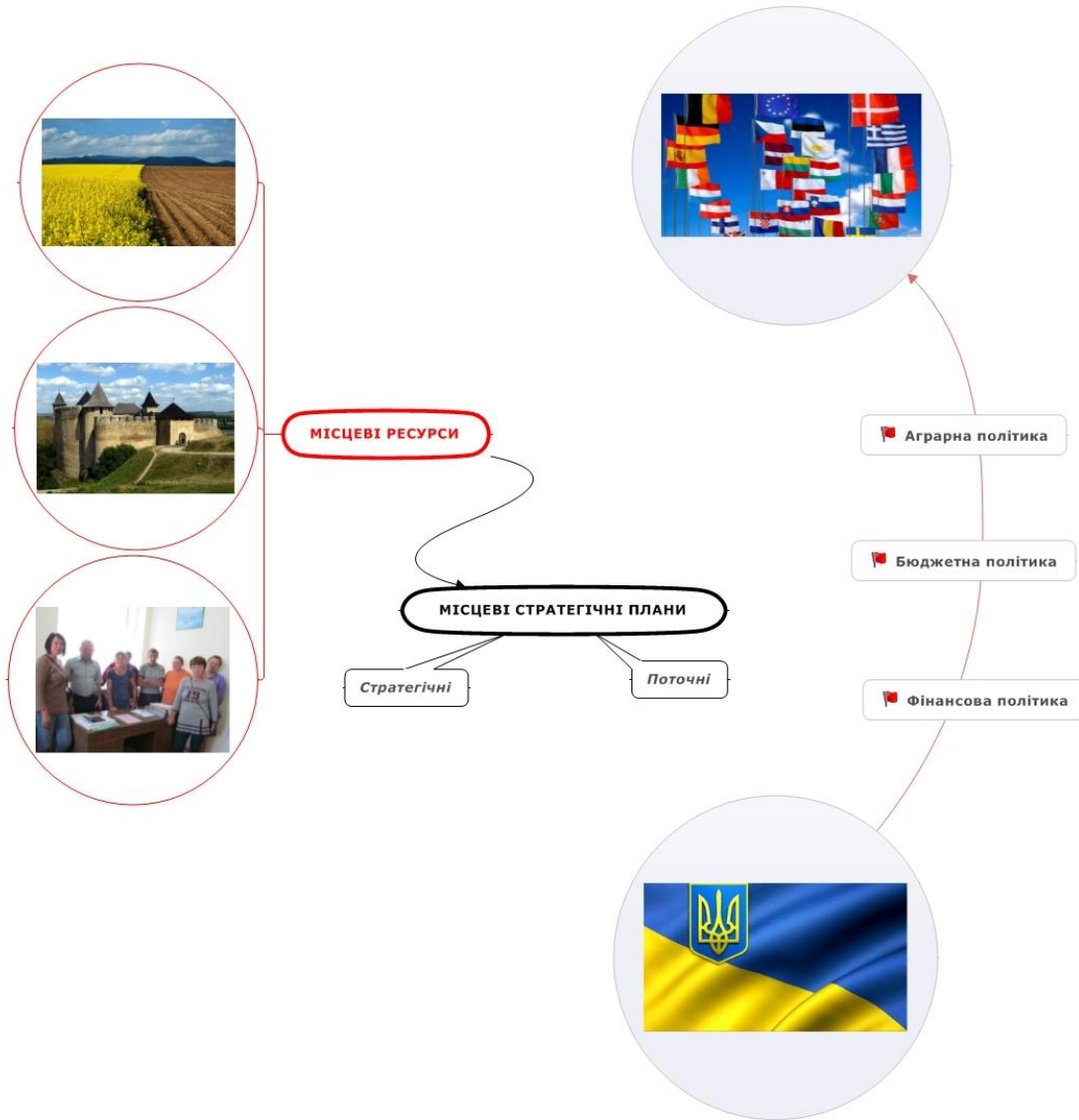

належний та ефективний рівень
охорони і захисту прав інтелектуальної
власності

- Інноваційний розвиток економіки – це наслідок інтелектуальної діяльності суспільства, результат ефективної реалізації права інтелектуальної власності його громадян
- Суспільство має створити умови для творчої діяльності, спрямованої на створення інноваційних продуктів та продукції творчої діяльності
- Національне законодавство має забезпечити надійну охорону і захист прав інтелектуальної власності
- Об'єкти інтелектуальної власності мають бути документованими і захищеними у відповідності до норм Глави IV Цивільного кодексу України
- З економічної точки зору об'єкти інтелектуальної власності існують або у вигляді продуктів або активів і мають обліковуватися на балансах суб'єктів господарювання відповідно до стандартів бухобліку
- За використання об'єктів права інтелектуальної власності в якості активу автори отримують роялті, на користування продуктом авторами надається ліцензія

Розвиток сільських територій: за рахунок чого?

- В основі розвитку сільських територій лежать ресурси: матеріальні, перш за все земля, і нематеріальні – територіальні переваги, культурна спадщина, людський потенціал
- Ефективність використання місцевих ресурсів безпосередньо пов'язана з якістю стратегічного і операційного планування розвитку економічного і соціального потенціалу сільських територій
- Держава має створити умови для реалізації ресурсного потенціалу сільських територій шляхом формування реалізації національних політик у сфері:
 - > розвитку сільських територій, аграрного сектору та харчової промисловості
 - > бюджету
 - > фінансів та грошово-кредитного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки
- Національні секторальні політики України мають бути узгодженими з відповідними секторальними політиками ЄС

Що робить місцеве самоврядування?

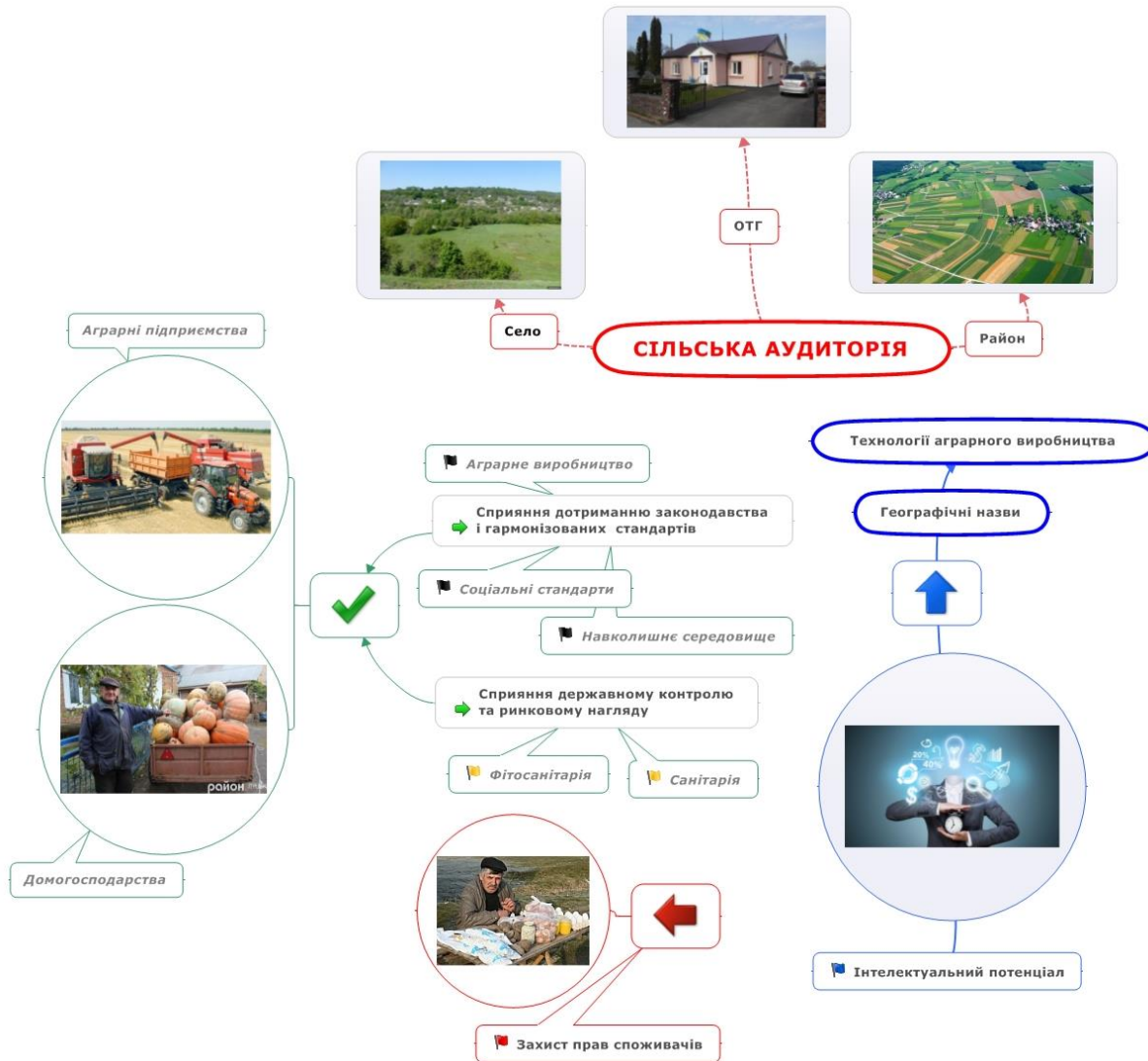
(міська аудиторія)

- Завдання органів місцевого самоврядування міської аудиторії, до якої входять міста та селища, зокрема, полягають у:
 - > сприянні дотриманню норм законодавства та стандартів на продукцію, санітарних та фітосанітарних норм та правил місцевими промисловими підприємствами, малим та середнім бізнесом, домогосподарствами населення
 - > розробці та впровадженні заходів на захист прав споживача промислової, аграрної та харчової продукції
 - > розробці місцевий стратегій та планів, спрямованих на економічний та соціальний розвиток з урахуванням норм Угоди про асоціацію, європейських політик та практик
 - > інвентаризації місцевих матеріальних і нематеріальних ресурсів і спрямування їх на досягнення цілей місцевого економічного та соціального розвитку
 - > підтримці творчих особистостей, інноваційних розробок і захисті прав інтелектуальної власності

Що робить місцеве самоврядування?

(сільська аудиторія)

• Завдання органів місцевого самоврядування сільської аудиторії, до якої входять села, об'єднані територіальні громади (ОТГ) та сільські райони, зокрема, полягають у:

> сприянні дотриманню аграрними виробниками – холдингами, традиційними господарствами, фермерами, особистими селянськими господарствами – норм законодавства щодо аграрної продукції, технологій її безпечного виробництва, соціальних та екологічних стандартів, санітарних та фітосанітарних норм та правил

> сприянні здійсненню державного контролю та ринкового нагляду за діяльністю аграрних підприємств та домогосподарств

> розробці та впровадженні заходів на захист прав місцевого споживача

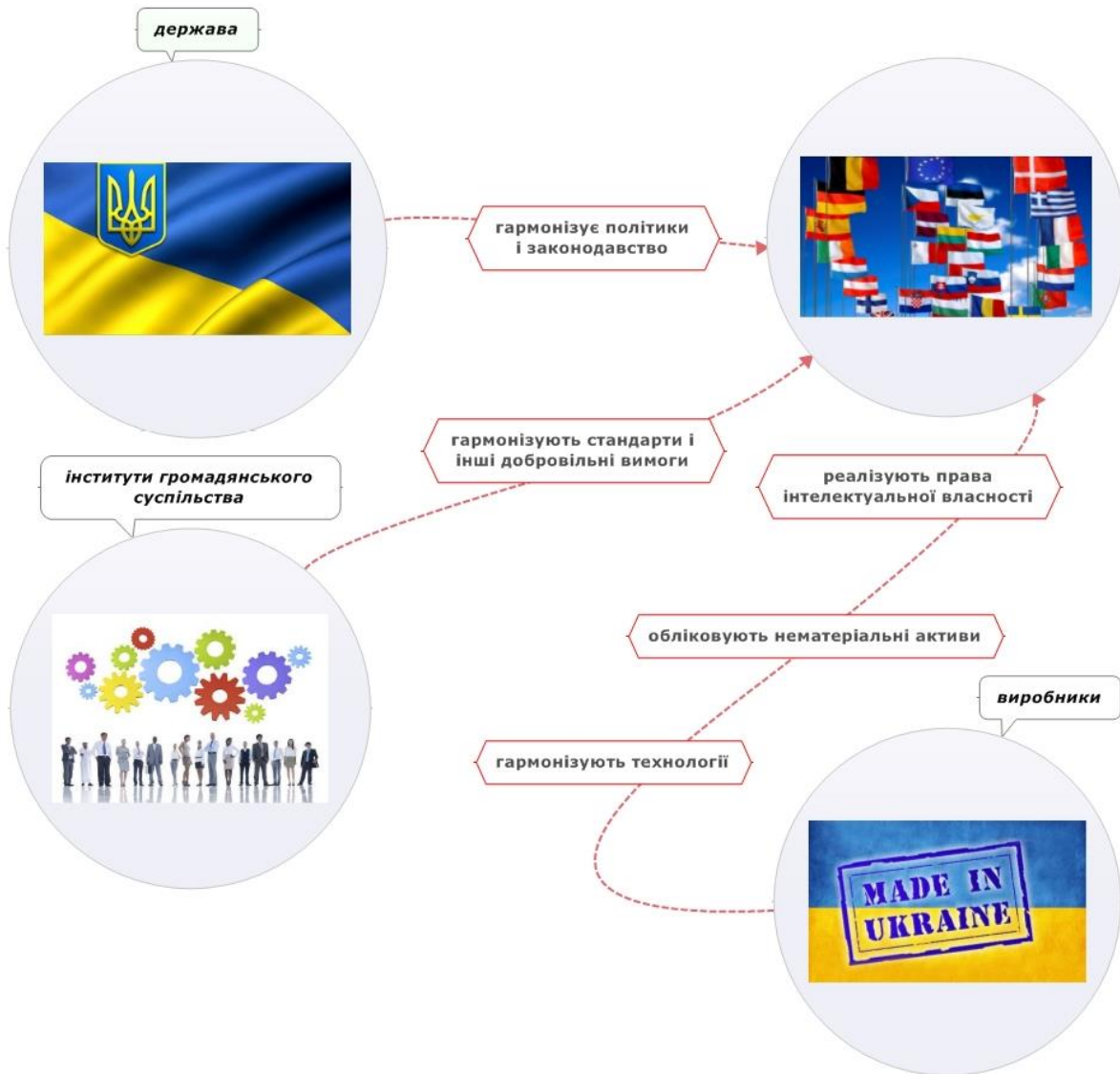
> спрямування місцевих матеріальних і нематеріальних ресурсів, у тому числі традиційних технологій аграрного виробництва, географічних зазначень і спрямування їх на досягнення цілей розвитку сільських територій

Що роблять виробники?

- Виробники аграрної та харчової продукції мають:
 - > запроваджувати технології виробництва, які відповідають фітосанітарним вимогам, критеріям системи управління ризиками НАССР, вимогам з охорони навколишнього середовища
 - > брати участь в системі забезпечення простежуваності продукції "від лану до столу"
 - > використовувати в технологічних циклах обладнання, яке сертифіковане на відповідність міжнародним стандартам
 - > запроваджувати сучасні соціальні стандарти
 - > документувати технологічні і управлінські процедури як об'єкти інтелектуальної власності і гармонізувати їх з національним і європейським законодавством, а також з відповідними стандартами
 - > організувати на підприємстві облік технологічних і управлінських процедур як нематеріальних активів – об'єктів інтелектуальної власності, забезпечивши виплату роялті їхнім власникам

Як це працює?

- Держава створює в Україні такі умови життя і господарювання, які існують в ЄС шляхом наближення галузевих політик і гармонізації національного законодавства у сферах подолання технічних бар'єрів, фітосанітарного захисту та охорони прав інтелектуальної власності
- Інститути громадянського суспільства, перш за все галузеві асоціації виробників, створюють технічні комітети і залучають фахівців до створення гармонізованих стандартів та інших профільних нормативних документів
- Виробники аграрної та харчової продукції
 - > гармонізують виробничі та управлінські процедури до вимог національного законодавства, вітчизняних та міжнародних неурядових профільних нормативних документів в сферах технічного регулювання, фітосанітарних заходів
 - > забезпечують облік гармонізованих корпоративних процедур як нематеріальних активів і реалізують права інтелектуальної власності відповідних власників

Що в результаті?

Хто лідери?

Дійсними лідерами євроінтеграційних процесів в регіонах стали системні партнери проекту «Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію»:

- **ГС "Аграрний союз України"**
 - > ОАО "Вінницька рада сільгоспвиробників"
 - > Донецька ОО "Аграрного союзу України"
 - > Івано-Франківська ОО "Аграрного союзу України"
 - > Сумська ОО "Аграрного союзу України"

**ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**

- > Донецька ТПП
- > Івано-Франківська ТПП

**КИЇВСЬКИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

**ВОЛИНСЬКИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

**СУМСЬКИЙ
ЦЕНТР РОЗВИТКУ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ**

- Вінницький соціально-економічний інститут Університету "Україна"

- Сумський національний аграрний університет

- Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки

- Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БИОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

- ГС "HiTechOffice Ukraine"

- Центр підтримки бізнесу міста Суми
- ДУ "Волинський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України"
- Волинський Науково-практичний центр профілактичної медицини
- Івано-Франківський обласний Центр зайнятості
- ГО "Духовно-моральна цивілізація"

Де це відбувалося?

• Вінниця
01.06.2018

• Краматорськ
22.06.2018

• Івано-Франківськ
24.07.2018

• Київ
10.07.2018

• Луцьк
14.09.2018

• Суми
12.10.2018

